

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In uitvoering van het decreet over het lokaal bestuur, zoals gewijzigd bij decreet van 17 februari 2023 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, (hierna BVR Volksraadpleging).

De wijziging faciliteert de digitalisering van de initiatieffase van de volksraadpleging zodat het verzoekschrift en de petitie lijst of -lijsten op om het even welke drager kunnen opgemaakt en bezorgd worden. De verzoeker kan kiezen voor één of meerdere analoge dan wel digitale petitie lijst of -lijsten, of een combinatie van de twee. De indiening van het verzoek gebeurt via een beveiligde zending.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling: Het ontwerp van besluit zorgt ervoor dat het BVR Volksraadpleging van 18 mei 2018 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur op mekaar zijn afgestemd, en dat

tegemoet gekomen wordt aan de digitale realiteit en het ondersteunen van de lokale besturen als labo's van lokale burgerparticipatie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Op 25 november werd wetgevingstechnisch- en taalkundig advies nr. 2022/451 verleend.

Eerste principiële goedkeuring

Op 3 maart 2023 heeft de Vlaamse Regering het bijgaand ontwerp van besluit een eerste keer principiële goedgekeurd, met het oog op het inwinnen van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit (VR 2023 0303 DOC.0186).

Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Op 21 maart 2023 heeft de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens zijn advies nr. 2023/039 over bijgaand ontwerp van besluit verleend.

Gegevensbeschermingsautoriteit

Op 27 april 2023 heeft het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verwijzend naar zijn standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten, zijn advies over bijgaand ontwerp van besluit verleend.

Tweede principiële goedkeuring

Op 26 mei 2023 heeft de Vlaamse Regering het bijgaand besluit een tweede keer principiële goedgekeurd, met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State (VR 2023 2605 DOC.0601).

Raad van State

Op 4 juli 2023 heeft de Raad van State zijn advies nr. 73.746/3 over bijgaand ontwerp van besluit verleend (bijlage 1). Dit advies geeft aanleiding tot enkele **technische aanpassingen**. Hierna, in sub 2, C. wordt ingegaan op dit advies.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij de wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur door het decreet van 17 februari 2023 gebeurden enkele aanpassingen om de initiatieffase van de volksraadpleging, naast de bestaande analoge regeling, via een digitaal traject mogelijk te maken. Daaruit volgt dat ook het BVR Volksraadpleging hieraan moet aangepast worden. De wijzigingen betreffen de opmaak en indiening van het verzoekschrift en de petitielijst(en).

Overeenkomstig de principiële goedkeuring van 26 mei 2023, is op 2 juni 2023 advies ingewonnen bij de Raad van State.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een nadere toelichting bij de inhoud van voorliggend ontwerp van besluit wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuringen (VR 2023 0303 DOC.0186/1BIS en, voor wat betreft artikel 4 over de inwerkingtreding op 1 oktober 2023, VR 2023 2605 DOC.0601/1).

C. RAAD VAN STATE – ADVIES NR 73.746/3

Het advies nr. 73.746/3 van 4 juli 2023 van de Raad van State betreft in hoofdzaak de verwerking van essentiële elementen van persoonsgegevens. De Raad adviseert de rechtsgrond voor die verwerking in de aanhef aan te passen en in het besluit een bepaling te voorzien die de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens regelt.

Aanhef

De Raad van State geeft aan dat het ontwerp van besluit de verwerking van essentiële elementen van persoonsgegevens betreft en die verwerking rechtsgrond vindt in de artikelen 305, 309 tot 315 van het Decreet over het lokaal bestuur (DLB) en artikel 15, §5 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet. Deze artikelen bepalen de categorie van verwerkte gegevens, de categorie van betrokken personen, de met de verwerking nagestreefde doelstelling en de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens.

De aanhef van het ontwerp van besluit wordt met deze rechtsgronden aangevuld evenals met de artikelen III.79-III.82 en III.87-III.89 als rechtsgrond voor de bewaartermijn van de verwerkte gegevens.

Bewaartermijn

De Raad van State geeft aan dat ook de (maximale) bewaartermijn een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens betreft en dat die termijn in principe decretaal bepaald moet zijn ingevolge art. 22 GW. Hij geeft aan dat

- het niet volstaat dat een selectiecommissie krachtens artikel III.88, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, middels selectieregels, voor het verzoekschrift tot gemeentelijke volksraadpleging een bewaartermijn bepaalt voor bestuursdocumenten die een gemeente bezit;
- in zoverre de regeling van de bewaartermijn op voldoende wijze kan worden afgeleid uit artikel 314, tweede lid, van het DLB, en met name uit het gegeven dat het onderzoek van het verzoek om een volksraadpleging te houden ten einde loopt nadat de gemeenteraad beslist of het verzoek toelaatbaar is, ze als een intrinsiek gevolg kan worden beschouwd van de in de artikelen 309 tot 315 van het DLB geregelde verzoekprocedure, zodat er geen afzonderlijke decretale basis voor nodig is.

De Raad besluit vervolgens dat het ontwerp van besluit dan ook de maximale bewaartermijn moet bepalen.

De Vlaamse Regering **volgt** de Raad van State zijn advies over de bewaartermijn **niet**. Het bewaren en de bewaartermijn van bestuursdocumenten van lokale besturen, waaronder een ingediend inwonersverzoek tot gemeentelijke volksraadpleging valt, wordt geregeld door de selectieregels, opgemaakt krachtens en in uitvoering van het bestuursdecreet van 7 december 2018 en meer bepaald door de artikelen III.79 tot III.82 en de artikelen III.87 tot III.89 van dat decreet.

Artikel III.87 Bestuursdecreet bevat overigens de criteria volgens dewelke de termijnen worden bepaald. Dit is conform de AVG aangezien artikel 13 en 14.2.a) AVG bepalen dat betrokkenen

geïnformeerd moeten worden over “de periode gedurende welke de persoonsgegevens zullen worden opgeslagen, of indien dat niet mogelijk is, de criteria ter bepaling van die termijn.

Het bestuursdecreet betreft de manier bij uitstek waarop binnen het Vlaamse bestuurslandschap de bewaring van gegevens wordt bepaald. De regering en het parlement vonden het niet opportuun om bij de decretale regeling over de gemeentelijke volksraadpleging op inwonersverzoek, af te wijken van de regeling in het bestuursdecreet. In het verlengde daarvan, komt het evenmin opportuun voor om hiervan in voorliggend besluit af te wijken. Concrete argumenten daarvoor zijn onder meer:

- de termijnen kunnen variëren naargelang de gegevens waarover het gaat;
- wijziging van de bewaartermijn in de beheers- en selectieregels (cfr. Bestuursdecreet) zouden dan steeds een screening en aanpassing vereisen van de regelgeving waar de termijnen expliciet in de regelgeving zijn opgenomen.

Artikel 1/1.

De Raad adviseert om in de inleidende zin van het ontworpen artikel 1/1 “vermeld in de artikelen 310 en 311” te schrijven in plaats van “vermeld artikel 310 en 311”. Dit is in die zin aangepast.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt hierbij voor definitieve goedkeuring voorgelegd.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen financiële impact.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën is verleend op 6 december 2022.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft volgende weerslag op de lokale besturen:

- Personeel: er is geen bijkomende inzet van het in dienst zijnde personeel of een eventuele werving van extra personeel nodig. Er kunnen weliswaar meerdere petitielijsten worden ingediend, maar de controle van de handtekeningen op de lijst(en) die wordt aangeleverd op een digitale drager kan aan de hand van het rijksregisternummer geautomatiseerd verlopen. Dit betekent een efficiëntiewinst ten opzichte van de huidige situatie.

- Werkingsuitgaven: wat de beveiligde zending betreft kan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering mogelijks een beperkte weerslag hebben op de lopende uitgaven van de lokale besturen. Lokale besturen kunnen gebruik maken van reeds bestaande digitale toepassingen die voldoen aan de voorwaarden die worden opgelegd in dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (bijvoorbeeld indien zij reeds beschikken over een digitaal loket). Indien het lokaal bestuur ervoor opteert om nieuwe of bijkomende initiatieven inzake beveiligde zending/digitale tools te nemen, kan dit extra uitgaven of investeringen met zich meebrengen.

- Investerings en schulden: Zie hierboven.

- Ontvangsten: Er worden geen bijkomende financiële middelen aan de lokale besturen ter beschikking gesteld.

Conclusie: Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering kan een beperkte weerslag hebben op de lokale besturen, voor wat betreft werkingsuitgaven en investeringen voor geschikte digitale toepassingen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zal het besluit gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad. Het besluit treedt in werking op 1 oktober 2023.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS